

Uddannelse & Job

UU Bornholm har i dette kompendie et forslag til undervisningsforløb i det obligatoriske emne uddannelse og job til brug i udskolingen

7. – 9. klasse

Uddannelse og job i indskolingen

På UU Bornholm anbefaler vi, at arbejdet med det obligatoriske emne uddannelse og job opbygges på en måde, så eleverne gradvist får udvidet deres horisont i forhold til de mange muligheder og valg, der skal træffes.

I vil i det følgende støde på en række formuleringer af spørgsmål, der sikrer, at eleverne får reflekteret over de oplevelser som de får, da det ved forskning er bevist, at det er ved refleksionen, at den enkelte elev bliver klogere på sig selv, og dermed de valg, der skal træffes.

Kompetencemål

Elever der deltager i efterstående forløb for 7. – 9. klasse vil opnå følgende kompetence mål:

Eleven kan træffe karrierevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger

Eleven kan vurdere sammenhænge mellem uddannelser og erhvervs – og jobmuligheder

Eleven kan vurdere sammenhænge mellem egne valg og forskellige vilkår i arbejdsliv og karriere

Links

Fælles Mål, læseplan og praksisrettede inspirationsmaterialer til undervisningen i Uddannelse og job

[HTTP://WWW.EMU.DK/OMRAADE/GSK-LÆRER/FFM/UDDANNELSE-OG-JOB](http://www.emu.dk/omraade/gsk-lærer/ffm/uddannelse-og-job)

Bornholms UddannelsesMesse (BUM) og Uge 47

[HTTP://BUM.DK/](http://bum.dk/)

7. klasse

I 7. klasse laves et samarbejde mellem den faglige undervisning, skolens læsevejleder og et antal virksomheder.

Teksttyper i dansk

Målet er, at eleverne lærer at producere følgende teksttyper: berettende, forklarende, beskrivende og instruerende.

Eleverne arbejder på skolen med, hvad det er, der kendetegner hver enkelt teksttype. Ud fra den viden, skal de formulere nogle spørgsmål, som de kan tage med ud i en aftalt virksomhed. Eksempelvis skal de vide noget om:

- virksomhedens historie, for at de kan lave en berettende tekst
- en arbejdsgang for at kunne lave en forklarende tekst
- virksomhedens indretning og hvordan den ser ud for at kunne lave en beskrivende tekst
- hvordan man eksempelvis betjener en maskine for at kunne lave en instruerende tekst.

Det er fordelagtigt for både virksomheden og eleverne, at det foregår i mindre hold. Derfor anbefales det, at klassen deles op i to eller tre grupper, som hver især får kontakt til en virksomhed. Forløbet strækker sig over to virksomhedsbesøg.

Ved første besøg skal eleverne stille spørgsmål og notere deres svar. Tilbage på skolen skal eleverne nu producere de 4 teksttyper på baggrund af de svar, de har fået. Dansk læreren giver hver enkelt elev feedback på, hvorvidt eleven har ramt de rigtige genrer.

Herefter drager eleverne for anden gang tilbage til virksomheden og læser deres tekster højt for de medarbejdere, de har interviewet. Nu er det medarbejderen ude i virksomheden, der skal give feedback på, hvorvidt eleven har fået det rette indhold med i sin tekst.

De naturvidenskabelige fag

I matematik kan man i skolen arbejde med målestoksforhold, og efterfølgende besøge Campus Bornholms innovationsværksted, hvor man eksempelvis kan bygge huse efter de målestoksforhold, man har med fra skolen.

Dette forløb kan bredes ud til også at omfatte fysik. Eleverne arbejder i så fald med elektricitet hjemme på skolen, og vender efterfølgende atter retur til innovationsværkstedet, hvor de nu kan lægge strøm ind i deres huse.

Ved ovenstående aktiviteter får eleverne udover det fagfaglige fra egen skole også en masse indtryk og viden med sig hjem fra både virksomheder og Campus Bornholm.

Vi ved, at det betyder noget for elevernes valg, at de netop får mulighed for at komme ud og mærke en stemning i et fagområde, opleve hvem der er ansat i en given virksomhed, hvilke elever og lærere, der er på en given uddannelsesinstitution, og at de får mulighed for at stille de spørgsmål, som man ikke nødvendigvis kan få svar på via ug.dk eller andre steder på nettet.

Refleksion

Afslutningsvis er det vigtigt, at der afsættes tid i klassen til egen refleksion over det afsluttede forløb. Eleverne skal bl.a. reflektere over følgende:

- Hvad lærte jeg om uddannelsen eller den virksomhed, jeg besøgte?
- Var der noget, der var særlig spændende/interessant?
- Var der noget, jeg ikke brød mig om?
- Hvad lærte jeg om mig selv efter at have besøgt Campus Bornholm eller en virksomhed?

Der kan være mange andre gode spørgsmål, der kan stilles, ovenstående er blot eksempler.

8. klasse

I 8. klasse er der følgende obligatoriske uddannelse- og jobaktiviteter:

- Skills stafet
- Deltagelse i BUM
- Tilkendegivelse af uddannelsesønske
- Introduktionskurser
- Praktik (Et tilbud, men ikke obligatorisk)
- Studievalgsportfolio

Skills stafet

Skills stafet er et samarbejde med erhvervsskolerne, hvor to undervisere fra EUD besøger jeres egen skole.

Umiddelbart inden selve Skills stafetten holder UU-vejlederen et oplæg om erhvervsuddannelserne, som varer cirka 40 minutter.

Selve Skills stafetten varer cirka 90 minutter, hvor eleverne dystet mod hinanden på hold, som klassens lærer har sammensat. Konkurrencen består af 6 forskellige opgaver, som skal løses på tid. For at kunne løse opgaverne korrekt, skal eleverne både kunne samarbejde, tænke i løsninger og have en praktisk tilgang. Der findes 1 vinderhold pr. klasse på skolen.

Skills stafet koordinatorene fra erhvervsuddannelserne tager sig af det praktiske. Klassens lærer hjælper med tidtagning og lignende.

Efter endt aktivitet skal eleverne tilbage i klassen, hvor det er lærerens opgave at afsætte tid til refleksion over den afviklede aktivitet. Refleksionsspørgsmålene kunne eksempelvis være:

- Hvad var det for nogle færdigheder, man skulle besidde, for at løse de seks opgaver?
- Hvordan var det at skulle arbejde på den måde?
- Var der nogle opgaver, du var særlig god til?
- Var der nogle opgaver, som var svære at løse?
- Var der noget der overraskede dig ved enten oplægget fra UU – vejlederen eller fra selve stafetten?

Der kan stilles andre og flere spørgsmål, ovenstående er blot nogle forslag.

Eleverne noterer deres refleksioner i deres studievalgsportfolio.

BUM – Bornholms UddannelsesMesse

BUM er Bornholms UddannelsesMesse, som afholdes hvert år torsdag i uge 47.

BUM er for 7. – 9. klasseelever og deres forældre samt andre interesserede.

BUM er en måde at præsentere uddannelse og job på og her indbydes uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv til at inspirere og oplyse skolelever fra 7. - 9. klasse om mulighederne, når de skal vælge uddannelse og job.

BUM er en årlig tilbagevendende begivenhed, der knytter bånd mellem de unge og lokale virksomheder, skoler og uddannelsessteder.

BUM er et led i Uge 47 - en uge hvor skolerne har fokus på uddannelse og job. Idéen er, at alle 7. - 9. klasser på Bornholm arbejder koncentreret med uddannelse- og jobrelaterede emner i den uge.

BUM er højdepunktet i Uge 47, hvor uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv sammen kan præsentere de unge for alle de muligheder, der er for fremtiden.

8. klasses elever på BUM har en helt konkret opgave, idet de lovgivningsmæssigt skal give deres lærere besked inden 1. december, om de ønsker at påbegynde en erhvervsuddannelse, hf eller en treårig gymnasial uddannelse efter endt grundskole.

For mange kan det være et svært valg at træffe og netop derfor er det så vigtigt, at eleverne bruger messen til at undersøge, hvad det vil sige at påbegynde en erhvervsuddannelse og hvad det vil sige at påbegynde en gymnasial uddannelse.

Derudover anbefaler vi, at eleverne får undersøgt følgende på messen:

- Hvilke optagelseskrav er der, hvis jeg skal påbegynde en HF?
- Hvilke optagelseskrav er der, hvis jeg skal påbegynde en EUD/EUX?
- Hvilke optagelseskrav er der, hvis jeg skal påbegynde en HHX/HTX/STX?
- Hvad kan jeg bruge en HF til?
- Hvad kan jeg bruge en EUD/EUX til?
- Hvad kan jeg bruge en HHX/HTX/STX til?

For de elever der måtte overveje en STX, HHX eller HTX, er det nødvendigt, at de undersøger forskellen på de tre muligheder.

For nogle elever kan det efter besøget på BUM stadig være svært at tilkendegive, hvorvidt de ønsker EUD, HF eller en treårig gymnasial uddannelse.

I 8. klasse er det derfor stadig muligt at ønske alle tre muligheder, hvilket så betyder, at den enkelte elev skal parathedsvurderes i forhold til alle tre muligheder.

Udover at skulle forholde sig til ovenstående, skal eleverne, når de er tilbage på skolen, reflektere over følgende:

- Hvad lærte jeg på BUM?
- Hvad fandt jeg særlig spændende?
- Hvad brød jeg mig ikke om?
- Hvad overraskede mig?

Der kan stilles andre og flere spørgsmål, ovenstående er blot nogle forslag.

Eleverne noterer deres refleksioner i studievalgportfolien.

Tilkendegivelse af uddannelsesønske

Tilkendegivelse af uddannelsesønske er nævnt i teksten omkring BUM herover.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at elevernes ønsker kan ændre sig løbende, og det samme kan ske med parathedsvurderingen. På UU har vi et spil, hvor eleverne netop arbejder med begrebet parathedsvurdering. Skolens UU-vejleder kommer gerne ud og spiller spillet med eleverne efter aftale.

Introduktionskurser

Introduktionskurser er fem dage, hvor eleverne kommer ud og besøger to ungdomsuddannelser. Den lokale skills stafetfinale dag er første dag og de fire andre dage forløber mandag-torsdag i ugen før påske. De fire sammenhængende dage besøges to uddannelser af to dages varighed hvert sted.

Eleverne foretager individuelle valg og kommer derefter på hold med andre 8. klasses elever, der har valgt det samme. Mindst et af elevens ønsker skal være erhvervsrettet. Det vil sige HHX, HTX eller EUD. Dette betyder også, at det ikke er muligt at kombinere HF og STX som to besøg i denne 4-dages uge.

Når eleverne er tilbage på egen skole om fredagen, anbefaler vi, at der på skolen afsættes tid til refleksion over elevernes besøg.

De spørgsmål, som eleverne kan stille sig selv, kan eksempelvis være:

- Hvad lærte jeg om de to uddannelser, jeg besøgte?
- Hvordan foregik undervisningen?
- Var der noget, jeg blev overrasket over?
- Var der noget, der var særlig spændende?
- Var der noget jeg ikke brød mig om?
- Kunne jeg identificere mig med de elever, der allerede går på uddannelsen?

Ovenstående spørgsmål køres igennem i forhold til begge de besøg, eleverne har haft. Igen gør det sig gældende, at der kan være mange andre brugbare spørgsmål til formålet, ovenstående er blot eksempler.

Eleverne noterer deres refleksioner i studievalgportfolien.

Hvis tiden er til det, anbefaler vi endvidere, at 8. årgang går på besøg hos 7. årgang og fortæller dem om de oplevelser, de har taget med hjem fra introugen.

Praktik

Praktik er en meget lærerig aktivitet på mange planer.

På UU tilbyder vi en færdig pakke, hvor du som underviser købes fri, så du kan lave noget andet, imens vi arbejder med eleverne. Pakken består af i alt 4 moduler.

Vi kommer ud to gange 90 minutter et par måneder før eleverne skal i praktik og igen to gange 90 minutter umiddelbart efter eleverne har været i praktik.

Målet med vores forberedelse af eleverne til deres praktik er, at eleverne bliver beviste om, hvorfor de vælger, som de gør, og at de er godt forberedt til netop det erhverv, som de skal ud og være en del af i en arbejdsuge.

Efter endt praktik evaluerer og reflekterer vi sammen med eleverne over deres nyerhvervede erfaringer fra erhvervslivet. Hver elev laver efterfølgende en præsentation af det de hver især har lært i praktikugen.

Præsentationen skal indeholde det de har lært om et fag, om en arbejdsplads men også det de har lært om sig selv og den uddannelse, som det pågældende fagområde kræver. De færdige præsentationer vises i klassen, og hvis tiden er det, vil det være rigtig lærerigt, hvis 8. klasser viser deres præsentationer til 7. klasse, som skal i praktik året efter.

Eleverne noterer deres refleksioner i deres studievalgportfolio.

Studievalgsportfolio

Det er ved lov besluttet, at alle elever skal nedskrive erfaringer og oplevelser gjort i forbindelse med uddannelse – og jobaktiviteter.

Her til kommer elevernes egen refleksion, der har afgørende betydning, når eleverne hver især skal blive kloge på, hvor de har deres kompetencer og interesser i forhold til et fremtidigt valg af uddannelse og job.

Studievalgsportfolio og lærervejledning findes på Undervisningsministeriets [HJEMMESIDE](#).

9. klasse

9. klasse er et skoleår, hvor det timeløse fag uddannelse og job især retter sig mod en afklaring af det forestående valg af ungdomsuddannelse, som skal foretages senest 1. marts.

Mange af aktiviteterne koordineres af UU og er følgende:

- Brobygning
- Uge 47 og BUM
- Åbent hus på ungdomsuddannelserne
- Tilmelding i optagelse.dk

Brobygning

Brobygning er en aktivitet, der tilbydes de uafklarede elever. Brobygning finder typisk sted i november måned, men der skal finde en tilmelding sted allerede i slutningen af september. Denne tilmelding koordineres via skolens UU – vejleder.

Uge 47

Uge 47 er en uddannelse – og jobuge, hvor UU stiller en række aktiviteter til rådighed, som gerne skulle lede hen mod en større afklaring for den enkelte 9. klasseelev.

Aktiviteterne ligger på BUMs hjemmeside, under fanebladet ”aktiviteter.”

BUM – Bornholms UddannelsesMesse

BUM, som er Bornholms UddannelsesMesse, er tilsvarende en uddannelse- og jobaktivitet, hvor eleverne har mulighed for at få stillet en lang række opklarende spørgsmål til både studievejledere fra de forskellige ungdomsuddannelser, elever der går på ungdomsuddannelserne samt ansatte fra de virksomheder, der er repræsenteret på BUM.

BUM er samtidig en messe for forældrene. For alle de uddannelsesparate elevers vedkommende er det et forældreansvar, at eleverne bliver tilmeldt en ungdomsuddannelse eller et 10. klasses tilbud inden 1. marts i 9. klasse. BUM er derfor en god mulighed for at orientere sig.

Åbent hus på ungdomsuddannelserne

Åbent hus på ungdomsuddannelserne finder sted i januar måned. Her er endnu en gang mulighed for at blive klogere på, hvad de forskellige valg indebærer.

Arrangementerne er aftenarrangementer for både elever og forældre. Oversigten over de enkelte ungdomsuddannelsers åbent hus dato udkommer primo januar.

Tilmelding i optagelse.dk

Tilmelding i optagelse.dk er en aktivitet, som skolens UU-vejleder kommer ud i klassen og gennemgår proceduren for.

I februar tilbyder UU forældreaftener, hvor forældre og elever kan møde op og få hjælp og vejledning til tilmelding i optagelse.dk.

I skoleåret 2017/18 vil der være forældreaften på følgende datoer - begge dage kl. 17.00-19.00

- 1. februar på Aavangsskolen, Rønne
- 7. februar på Paradisbakkeskolen, Nexø